

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 8. maja 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 54.

Stavka v Angliji.

Orjaška borba, ki se je začela v Angliji o polnoči od 3. na 4. t. m., presega daleč značaj navadne stavke. Je to boj kakor ga zgodovina Anglije doslej še ni poznala in katerega izid utegne imeti najdalekosežnejše posledice tudi za druge države, tako v gospodarskem, kakor socialnem oziru. Zato sledi danes razvoju dogodkov v Angliji z največjo napetostjo ves svet.

Izbruh stavke nas ni presenetil. Dogodki so se pripravljali dolgo časa, vrelo je skoro že leta. Že ko se je julija p. l. angleška vlada odločila, da bo gmotno podpirala pasivna rudniška podjetja, je moralo biti vsakemu laiku jasno, da tako subvencioniranje ne more trajati predolgo in da ukinitvi subvencij mora neizbežno slediti tudi ukinitve obratovanja pasivnih rudnikov, katerih položaj je izza onega časa vsled položaja na svetovnih trgih, vedno težje konkurence vsled racionalnejšega izkoriščanja rudnikov v drugih državah, ter vedno večje eksploatacije vodnih sil in petroleja, postajal iz dneva v dan slabši. Tudi ni bilo pričakovati, da bi rudarji z lahka sprejeli znižanje mezd, določenih v času najboljše konjunktore, nikakor pa ne primernih za čase, ko morejo podjetja samo z državno subvencijo jedva vzdrževati obrate. In ko je vlada s 1. majem ukinita subvencije, ni bilo pričakovati drugega izida. Vodila so se pogajanja, toda brez vsakega uspeha. Lastniki rudnikov stojijo na stališču, da je neobhodno potrebno znižati mezde in podaljšati delavni čas

od 7 na 8 ur dnevno, medtem ko zahtevajo rudarji enoten režim — po državljenski uprave vseh rudnikov.

Stavka se je razširila tudi na delavstvo vseh drugih važnejših industrijskih panog. Rudarjem so se pridružili delavci prometnih podjetij, železnice, paroplovnih družb, vseh transportnih podjetij, tako da je ves promet popolnoma paraliziran. Da bi onemogočili dovoz premoga iz drugih držav v Anglijo, se je stavkajočim pridružila tudi mednarodna zveza prevoznih delavcev.

V Londonu, kakor v celi državi, vlada velika nervoznost. Prebivalstvo se boji pred pomanjkanjem življenjskih potrebščin, kupuje in nabira zaloge. Trgovine z najnujnejšimi potrebščinami, ki so bile še prve dni stavke odprte, so se zaprle, ker nimajo več blaga na razpolago. Cene so povsod horendno narasle. Dasi so železnice zagotovile, da bodo skrbele za dovoz najnujnejših življenjskih potrebščin, se je bati, da pride radi pomanjkanja živil do ekscesov, ker je že danes pomanjkanje zelo občutno.

Vlada izjavlja, da o pogajanjih ne more biti govora, dokler se stavka ne ukine. Vojaštvo je konsignirano v vojašnicah, policija znatno ojačena z dobrotoljci. Generalni svet strokovnih organizacij, ki vodi stavko, je sicer pripravljen za pogajanja, toda začasno ne more sprejeti Baldwinovega predloga, da se mora pred pogajanjmi ustaviti stavka.

Svetovna premogovna kriza.

Po statističnih podatkih je znašala ob začetku sedanjega stoletja poraba premoga na svetu 700 milijonov ton, se je dvignila ob začetku vojske na 1200 milijonov ton in bi znašala pri enakem relativnem naraščanju danes ca 1600 milijonov. Vojska je ta razvoj prekinila, a je hkrati vse premogovno gospodarstvo direktno in indirektno zelo zrahljala. Produkcija premoga na zemlji je bila leta 1924 za 30 milijonov ton manjša kakor leta 1913. Prav tako se je poraba v evropskih državah večinoma znižala, tako na Nemškem za 20%; so seveda izjeme, tako na Francoskem, kjer se je uporaba iz valutarnih in reparacijskih razlogov dvignila.

Kateri so glavni vzroki svetovne premogovne krize? Najprvo splošni gospodarski položaj, ki vsaj v Evropi tlači normalno delovanje industrije in trgovine in ki zato omejuje tudi porabo premoga. Angleški in nemški eksport premoga trpi tudi na okolnosti, da so med vojsko načele svoje premogovne sklade dežele, ki so prej v Evropi kupovale, tako Kitajska, Indija in Južna Afrika. Izvoz premoga v Rusijo je popolnoma izostal, in skuša tedaj celo Rusija sama prodajati svoj premog v sredozemskih deželah. Na Nemškem je bil med vojsko in po vojski črni premog izrinjen od rjavega, in je ostalo to tudi še sedaj.

Poleg teh vzrokov, kakor tudi poleg višjih v času cvetoče konjunktore zvišanih mezd in režijskih stroškov psloh, so pa še drugi prav važni vzroki, ki omejujejo porabo premoga in jo bodo ovirali tudi še v bodoče. Utemeljeni so v tehniški preureditvi več vrst gospodarskih panog, ki so porabile prej veliko premoga. Kot sovražnika premoga imenujemo v prvi vrsti nafto v plovi. Kurivna snov Dieslovih motorjev ne tehta niti četrtino premoga ob istem delu, in je vse skupaj tudi dosti bolj snažna. Zmagoviti boj nafte proti premogu je označen najbolj po eksportu angleškega ladij-

skega premoga, ki je padel od 1913 do 1925 za pet milijonov ton. Pisali smo že, da je pred vojsko kurilo v svetovni plovi 11% trgovskih ladij s petrolejem, danes jih pa kuri že več kot tretjina. — Tudi vedno večja uporaba vodnih moči zmanjšuje porabo premoga; na Bavarskem n. pr. bodo po popolni izvedbi elektrifikacije z vodno močjo nadomestili četrtino sedanjega premoga. — Dalje je kurivna tehnika danes vsa drugačna kot je bila še v najbližji preteklosti; saj je šel še nedavno največji del toplote neizrabljen skoz dimnik ven. Koliko se z dobrimi kurivnimi napravami prihrani, kažejo U. S. A., ki so še pred kratkim s premogom naravnost šarile. Železnice, drugi njih činitelj v porabi premoga, so porabile še leta 1920 v blagovnem prometu 197 angleških funtov premoga za 1000 brutotonskih milj, leta 1923 samo še 183 in 1924 že samo 170, torej za 14% manj. V osebnem prometu so od 1920 do 1923 prihranili 10%, od 18.8 funtov na 17 itd.

Vse to nam pravi, da premogarstvo v bližnjem času ne more misliti na ozdravljajoči dvig prodaje. Njegova rešitev je drugje. Kapaciteta premogovnikov je prevelika in se mora omejiti, začetki se mora omejitev pri manj dragocnih in drago delujočih obratih. To velja za vse dežele sveta, ki proizvajajo premog. Nabavni stroški se morajo znižati. Tehniško se mora še marsikaj marsikaj zboljšati: Amerikanec dobavi v istem času 2.35 ton premoga, ko ga dobavi delavec v Poruhruju 0.9 tone; sicer je delo v Poruhruju težavnejše, a diferenca je vseeno prevelika. Drugod je še slabše.

Boljša bodočnost se obeta premogarstvu v dobavi petroleja iz premoga. Prevajanje premoga v nafto bo premogarstvo poživilo ali pa vsaj na sedanji višini obdržalo. In marsikakšna dežela, ki nima petroleja, pa ima premog, se bo pošteno oddahnila. »Trgovski list« je o takih možnostih pisal že pred leti.

K. Tiefengruber:

Letalo v službi denarnega prometa.

Nevarnosti, ki pretijo denarnim pošiljkam po železnici, ladjah in drugih običajnih prevoznih sredstvih na kopnem in po morju, so dale vsodbudo, take dragocene tovore zaupati letalom.

Velebnike skoro vsega sveta so se te ideje poprijele, ter pošiljajo visoke denarne vrednosti po zraku, kjer so vsaj varne pred vlomom in poneverbami, razven tega pa se vrši promet z nedosegljivo naglico, kar zopet pomeni čeden dobiček na času in s tem na sicer izgubljenih obrestih. Tudi prevozni stroški se pri zračni prevaži izdatno zmanjšajo, ker ni treba večjega števila nadzornih organov. V pretečenem četrtletju se je po zraku prevažalo skupno 10.690.000 zlatih pfuntov, to je približno tri milijarde dinarjev.

Ta sveta sestoji iz sledečih pošiljatev: Dne 5. februarja je prenesla družba »Imperial Airways« iz Londona v Basel 250.000 angl. pfundov, 15. marca na isti progi 780.000, in 2. aprila pa je preletel Junkerjev aeroplav iz Berlina v London s 9.660.000 pfundov vrednimi Dawes-obligacijami.

Ta zadnji transport je spremljalo še posebno varnostno letalo. Omenjeni prevažni slučaj predstavljajo do danes sicer še rekord v zračnem denarnem prometu, ki pa se pri mrzlično naglem razvoju letalstva gotovo dolgo ne bo držal.

Seveda so v teh primerih navedene samo visokovredne pošiljatev. Zlatnina, žlahtno kamenje, denarna gotovina itd. je pa v obče danes že glavni tovarni material po zračnih zvezah.

O kaki nesreči ali izgubi glede teh dragocenih pošiljk pa se kljub precejšnji živahnosti še do danes ni slišalo.

PRISPEVKI ZA PODPIRANJE BREZPOSELNIH.

Ministrstvo za socialno politiko nabira v zmislu pooblastila, ki mu ga daje finančni zakon za leto 1922/23, potom okrožnih uradov za zavarovanje delavcev prispevke za podpiranje brezposelnih delavcev. Prispevki se nabirajo obenem s prispevkom za bolniško zavarovanje. Samo Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je nabral do 31. januarja 1926 v te svrhe 3.952.212 Din. Ima pa še na zapadlih prispevkih do 31. januarja 1926 iztirjati 611.000 Din. Denar se je v zmislu zakonskih določil nakazal Središnjemu uradu v Zagrebu, ki ga nalaga v Hipotekarni banki v Beogradu. — Vprašanje podpiranja brezposelnih je zlasti danes, v času ostre poslovne stagnacije odlične važnosti in pričakovati bi bilo, da bo vlada posvetila temu vprašanju svojo pozornost. Zal pa se mora ugotoviti, da se denar s katerim se obremenjuje naša produkcija v svrhu podpiranja brezposelnih, ne samo ne uporablja za določene svrhe, ampak leži denar neuporabljen v banki in se z druge strani, zbog pomanjkanja gmotnih sredstev, namerava ukiniti borze dela, edine institucije, ki imajo skrbeti za to, da se s pravilno ureditvijo delovnega trga pobija brezposelnost. Zato je na zadnji plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani stavil g. J. Zdravec nujni predlog, da je nasloviti predstavo na ministra za socialno politiko z zahtevo, da se svote, ki jih plačuje naša industrija, obrt in trgovina v svrhu podpiranja brezposelnih, v te svrhe resnično tudi uporablja in da se z njimi tudi omogoči redno poslovanje borz dela.

Dipl. rer. pol. Boris Zajec:

Velesejmska reklama.

Velesejem je pomemben izraz modernega gospodarskega razvoja: združitev v tisoč smerih razdeljene posamezne produkcije in istočasno delitev v velike gospodarske skupine. Spečavanje blaga (zadnji ud ekonomske produkcije), ki je pri pravilni produkciji že davno pripoznan in vedno bolj upotrebljavan ud, ni bil nikdar svoji važnosti primerno upoštevan. Najboljši primer nam daje Nemčija. Tako je svetovno znani velesejem v Leipzigu edini zastopnik tega principa, vendar pa ni zadostil vedno bolj se pojavljajoči potrebi po organizaciji spečavanja blaga. To je bil povod, da so nastali novi velesejmi v velikih nemških mestih. Če bodo ti velesejmi v posameznemu slučaju mogli svojo upravičeno eksistenco obdržati kot izraz navedenega razvoja, so brez dvoma življenja zmožni in pripoznani udje gospodarskega napredka.

Smisel velesejma je dvojen: prvo izmenjava blaga in potem — navadno ne povdarjano, a vendar ne manj važno — reklama. Velesejmi so velike reklamne izložbe. Zatorej je prav in tudi potrebno, da se tudi na z vsakim velesejmom zvezano reklamo, kot enoto opazovano prenese organizatorično misel. Dobro organizirani velesejem z dobro učinkujočimi slikami velesejmske reklame pomeni tudi posebno pospeševanje našega v sedanjih časih žal zanemarjenega kulturnega življenja.

Za onega, ki dela reklamo za velesejem, je glavna stvar, da doseže smiselno hvalitev blaga, potom — po njegovem mnenju najbolj učinkovite — oblike. Veliko je že, če se posameznik ozira na umetniško izvršitev svojega naznanila. V nobenem slučaju pa ne upošteva svoje soizstavljalce, ki z istimi sredstvi in istimi pripomočki, ravno isti namen zasledujejo. Rezultat take reorganizirane reklame vidimo

Posebne označbe pri brzojavkah.

Odpošiljatelj brzojavk da lahko s posebnimi označbami glede dostavitve brzojava, kakor tudi glede obvestila o dostavitvi razne dispozicije. Tozadevne določbe so navedene v čl. 52. brzojavnega pravilnika in sicer se daje te dispozicije s tem, da se pred početkom brzojava vpišejo sledeče kratice, ki jih v informaciji trgovstva v naslednjem navajamo:

- D. — nujno,
- R. P. — odgovor plačan,
- R. P. D. — nujni odgovor plačan,
- R. P. R. X. P. — odgovor plačan in se ima naslovljencu po posebnem donasalcu dostaviti,
- T. C. — primerjanje,
- P. C. — potrditev dostavitve telegrama,
- P. C. P. — potrditev dostavitve potom pisma,
- P. C. D. — nujno potrditev dostavitve,
- F. S. — poslati za prejemnikom,
- R. O. — predati telegram nezaprt,
- M. P. — osebno vročiti brzojav,
- G. P. — poštno ležeče,
- T. R. — brzojavno ležeče,
- T. M. x. — na več naslovov,
- P. R. — poštno priporočeno,
- X. P. — ekspres plačan,
- X. P. T. — ekspres plačano brzojavno poročilo,
- X. P. P. — ekspres plačano poročilo po pošti,
- C. T. A. — sporočiti vse naslove.

najbolje za časa velesajma po ulicah Leipziga. Ta mešanica različnih reklamnih sredstev vpliva na kupca preje neugodno, kakor pa ugodno in podaja sliko srednjeveških sejmov.

Kaj je smoter reklame? Ima nalogo vzbujati pozornost in opozarjati kupca na blago, ki se je razstavilo. To je legalni in pripoznani smoter ne samo velesajmske, temveč tudi druge reklame. V bistvu hvalisanja blaga leži nekako pretiravanje in to pretiravanje spada k estetičnim pripomočkom reklame, vendar mora biti v mejah dobrega okusa in dostojnosti. Če pride reklama potom nesmiselne oblike in barve tako daleč, da druge produkte prevpije, je reklama izrodek, ki gotovo ne govori dobro za notranjo solidnost dotičnega blaga in podjetja. Do tega spoznanja je že davno prišel vsak pameten trgovec. Vedno mnogobrojnejše so okusne in umetniške izločbe in trgovske hiše. Vidimo, da so dotični prišli do spoznanja, da sta kultura in lepota enakovredna in enakovažna faktorja v človeškem kakor tudi trgovskem življenju, da je idealno in realno v medsebojni odvisnosti in da se mora medsebojno spopadati za pospeševanje celokupne kulture, kakor tudi za pospeševanje gospodarskega cilja posameznika. Z gospodarskega stališča je brezmejna preponudba (Überbietung) v hvalisanju zapravljanje, katere se misleči kupec ogiblje že radi tega, ker jo mora drago plačati.

Velesajem v Leipzigu nima nobene organizirane reklame, kar je mogoče na sledeči način razložiti. Izšel je iz zelo majhnih začetkov in različnosti krajevnih in sejmsko tehničnih razmer: nepreglednost v celoti. Vse to opravičuje pretiravanje, katero nam nudi leipziška velesajmska reklama. Vse drugače je pri novih velesajmih, kateri svojo posebnost s pravico povdarjajo. Za velesajem v Leipzigu ni zunanja oblika reklame posebne važnosti, ker ta velesajem nosi svojo že v dolgih letih rastočo notranjo obliko in organizacijo. Pri novih velesajmih pa je dobra reklama vidni eksponent njegove notranje organizacije in zunanji izraz njegovega hotenja. Vsak velesajem ima svoj poseben slog in življensko vprašanje velesajma je, da izraz istega kmalu najde.

Ne samovoljnost posameznika, temveč umetniška tvorba in povzeteke morajo biti postavljeni kot osnova velesajmske reklame. Bojazen, da s tem efekt posamezne reklame ne pride do veljave, je neosnovana. Ravno povzeteke k pojmovnim in dekorativnim enotam bo preje obrnil pozornost na posamezno blago, kakor pri zmešnjavi prestega plakatiranja. Ni potrebno, da opusti posamezna reklama svoje lastno življenje in svoj poseben vpliv, kakor ga tudi ne opusti posamezni

producent v notranjosti sindikata. Ta čisto gospodarski povzeteke vodi k večjemu uspehu, ker odstrani ogromno svoto neproduktivnih naredb v konkurenčni preponudbi. Ravno tako napravi organizirana velesajmska reklama, posamezno reklamo vplivnejšo in cenejšo, s tem da iz čisto neenotne, preobložene reklamne zmešnjave ustvarja dekorativne slike, ki so v gotovem okviru povzete in zato estetično zadovoljujejo. Atomizirana posamezna reklama ne pomenja nič pri obilici svojih sosed. Ista pride do veljave vedno samo potom vporabe ekstravagantnih sredstev in z vedno večjimi stroški. Temu nasproti tvori preračunjen povzeteke reklame podlago, na kateri se posamezna reklama uživi. Posamezna reklama pride ravno radi tega posebno do veljave, ker se pokaže v istem okviru kakor konkurenca.

V velikih potezah se lahko poda sledečo osnovo moderne velesajmske reklame. — Prometni kraji; kakor kolodvori, prostor pred Velesajmom itd. so vporabljeni za arhitektonsko-dekorativno reklamo velikih razstavljalnih skupin. To se da napraviti na različne načine: nadzidanje cest v obliki slavolokov, hišne fasade itd. Najživačnejše ceste se vporabljajo kot reklamne ceste in sicer celim ali delno določenim opravičnim vrstam (Geschäftszeife). Vsak oddelek dobi posebno barvasto in dekorativno oznanilo. Tudi vozovi cestne železnice se dajo dobro uporabiti za organizirano reklamo. Ravno pri tej reklami se združujejo in na dober način medsebojno podpirajo reklamno tehnične, gospodarske, prometno tehnične in umetniške zahteve. Na ta način organizirana reklama ostane brez dvoma zelo v spominu. Tudi velesajmska reklama za inozemstvo mora biti snotreno organizirana. Omeniti je še takozvano progovno reklamo ob železniških progah in plakatiranje v inozemstvu. Za vsak velesajem se mora sestaviti poseben dekorativni načrt, da se varuje za posotniške velesajma mikavnost.

Iz na ta način organizirane velesajmske reklame nastane uredba, katere naloga je zvezati krajeveno in kupčijsko orijentacijo z karakterističnim cestnim okrasjem za časa velesajma. Samo ob sebi umevno dobi vsak posamezni velesajem svojo posebno zunanjo sliko, ker se razvija tvoritev reklame iz notranjosti na ven in sicer po stvarni sestavi razstavljenega blaga. V sedanjih časih se s tem napravi to kar nam manjka; vse kar je lepo ohraniti potom razvoja snotrenosti, čisto kupčijsko plemeniti in gospodarskemu postopanju pa podati nekak svečan odkvir, ki dostojno oddaja veliko sliko kulturnega napredka.

IZ NAŠE DAVONE PRAKSE.

Davčna oblastva si v zadnjem času res prizadevajo, da spravijo odmero davkov v tekoče. Njihovo prizadevanje bi bilo vsekakor hvalevredno, ako bi si za dosego svojega namena ne olajševali prireditvenega postopanja na način, ki ni v skladu z zakonom. Za dokaz te trditve navajamo pomisleke, katere je dobil pred kratkim neki ljubljanski trgovec proti dohodninski napovedi za l. 1926. V napovedi je podal podroben račun, ki vsezuha zahtevam čl. 20. izvršilnega predpisa k IV. poglavju zakona o osebnih davkih. Pričakovati je torej moral za slučaj, da bi se napovedi ne verjelo, da se mu bodo detajlirani podatki tudi detajlirano v pomislekih predložili in detajlirano podprli. Namesto detajliranih pomislekov pa je dobil splošne pomisleke, češ da je dohodek prenizko napovedal, ker je napravil 20 odstotkov čistega. Njegove navedbe v napovedi bi se mogle smatrati za pravilne samo, ako jih verodostojno dokaže, kako naj ta dokaz izvede, o tem pa pomisleki molče, da si morajo po zakonu izdati na način, ki omogoča davkoplačevalu določeno odgovarjanje in dokazovanje. Pospeševanje odmerjenja davkov moramo sicer pozdravljati, ugovarjati pa moramo, da bi se vršilo na škodo pravice davkoplačevalcev. Davčno oblastvo bi si lahko dalo vsaj toliko časa in truda, da bi pomisleki, kadar jih že izdaja, formuliralo tako, da bi vsaj v formalnem oziru nstrezali zahtevam zakona. S pomisleki take vrste, kakor smo navedli, si nakopava le nepotrebno delo in jih bo moralo ponoviti, ako bo hotelo dohodek višje oceniti, nego ga je napovedal davkoplačevalec.

Kupujmo in podpirajmo izvršno KOLINSKO CIKORIJJO domači izdelek.

Trgovina.

Za trgovce z lesom. Velike množine brusilnega lesa, svežega in zdravega, 1 meter dolgega in olupljenega, od 10 cm nadalje, potrebuje stalno leto za leto neka tvrdka v Nemčiji. Njen najnovejši naslov je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na razpolago.

Za trgovino z lesom. Neka tvrdka v Dubrovniku potrebuje 30 m² belega jesenovega lesa, nadalje 13 m² hrastovega lesa, 21 m² jelovega lesa v različnih dimenzijah. Naslov dotične tvrdke s podrobno navedbo dimenzij je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na razpolago.

Slive na brškem trgu. Na brški trg se je dovozilo od 10. do 25. t. m. celokupno 192.99 kvintalov suhih sliv, odvozilo se je pa 857 kvintalov. Cena se je gibala nad 3 do 5 Din.

Za zakup veleprodaje tobaka in cigaretnega papirja v prodajnem rajonu Krško se vrši licitacija dne 2. junija 1926 ob 11. uri dopoldne pri Upravi državnih monopolov v Beogradu. Licitacijski pogoji so razvidni iz razpisa, ki je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Franceta S. Hrovata, trgovca na Glincah. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani soba št. 140 dne 4. maja 1926; o imovini Minke Horvatove, modistke v Ljubljani, Dalmatinska ulica št. 10. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 140 dne 10. maja 1926 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 7. junija 1926; o imovini Kemične tovarne d. d. v Šoštanju. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Šoštanju dne 27. maja 1926 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 15. junija 1926 pri Okrajnem sodišču v Šoštanju; o imovini Janka Cizeja, trgovca v Marenbergu. Prvi zbor upnikov pri Okrajnem sodišču v Marenbergu dne 5. maja 1926 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 2. junija 1926.

Industrija.

Baker. Ameriški producenti so se glede eksporta bakra domenili z belgijsko družbo, ki ima bakrene rudnike v deželi Katanga (Kongo). To se pa doslej na ceni še ni nič poznalo. Menda zato ne, ker prideta za nakup bakra v Evropi v posev zlasti Nemčija in Anglija, koja kovinska industrija stoji na lastnih nogah. Amerika je sklicala v Bruselj konferenco, ki se je bodeta udeležili tudi Belgija in Španija in koje namen je ta, da se razširi ameriška eksportna družba bakra. Proti razširjenju ameriške bakrene eksportne organizacije dela zlasti Anglija. Svetovna produkcija bakra je sicer z več kot 50 odstotki v ameriških rokah, a v evropski trgovini je merodajen londanski trg. Tudi nemška kovinska veletrgovina je proti ameriškem načrtu, ki hoče evropske kupce kolikor mogoče izločiti. Ameriški producenti vidijo v evropskih prekupcih prvi vzrok nizkih cen bakra. V londonskih borznih krogih upajo, da se nameravanemu bakrenemu sindikatu ne bodo pridružili vsi evropski producenti in pa, da bosta šli nemška in angleška kovinska veletrgovina v tem vprašanju skupaj; zlasti še, ker je postal v zadnjem času angleški vpliv na nemškem kovinskem trgu spet večji. Načrt ameriških producentov bakra hoče seveda ceno bakra zvišati, in zato so evropski konsumenti bakra z angleškim in nemškim nastopom prav zadovoljni. Omenimo še, da so skladišča bakra v deželi Katanga ogromna in da se Amerikanci na vso moč trudijo, kako bi prišli s svojim kapitalom zraven. Angleži so nalašč zato novo železnico zavili bolj na levo, da so bližje Katangi, ki jim je prav tako všeč kot Amerikancem.

LISTEK.

Borza,

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

(Nadaljevanje.)

Naš namen je, opisati podrobneje in v kolikor je mogoče, namen in ustroj Borze, način trgovanja, zlasti pa vse one važne podrobnosti, ki so vsakemu trgovcu, industrijeu, kmetu in producentu sploh nujno potrebne, ako se hoče v svojo lastno korist poslužiti borze kot svoje lastne institucije.

Predpisi, zakon, kupčijski običaji (uzace) in sploh celo postopanje je tako velike važnosti, da je nujen predpogoj, iste dobro poznati, ako hočeš res z uspehom delovati, obvarovati sebe vsake škode in biti svojih kupčij siguren.

V naslednjih člankih hočemo podati vso ono najpotrebnejšo stvarino, ki je za razumevanje in za praktično trgovanje na Borzi nujno potrebna z skromno željo, da ji posvetite vsi oni, katerim je lastni in napredek celokupnega narodnega gospodarstva pri srcu — ono potrebno pažnjo, ki jo to vprašanje zasluži. Navedli bomo praktično postopanje in podali praktične nasvete v teh člankih, kjer bo lahko vsakdo ob svoji potrebi našel pripomoček in pot, da izposluje svoje prak-

tično sodelovanje na Borzi z teoretičnimi predpisi.

II.

Ustroj in namen borze.

Borza je ustanova, katere namen je olajševati in urejati trgovanje in trgovski promet sploh.

Na Borzi se trgujejo:

- efekti, vrednostni papirji, državne zadolžnice, srečke, menice,
- devize in valute,
- blago, ponajveč produkti zemlje,

kjer je sedež Borze.

Na Borzi se shajajo trgovci, ki ponujajo ali iščejo blago in je pravzaprav nekakšen sejem v širšem smislu besede.

Vsaka Borza je pod strogo državnim nadzorstvom, to je, država imenuje za nadzorovanje posebnega borznega komisarja, ki nadzira ves borzni posel in čuva nad izvrševanjem zakonov in borznih predpisov.

Člani Borze morejo biti samo neoprečene osebe, protokolirani trgovci, denarni zavodi, družbe, zavodi, zadruge, industrije in večji obrtniki. Kdor ne uživa popolnih državljskih pravic, ne razpolaga sam s svojim premoženjem, je v konkurzu, ali ni izpolnil kakršnihkoli obveznosti po sklenjenem borznem poslu ali rzsodišču, ali je obsojen na izkubo političnih pravic, ali pa mu je iz kakršnegakoli vzroka odvzeta pravica, prihajati na Borzo, ne more in ne sme

biti član Borze. Istotako ne morejo biti člani Borze ljudje, ki so na slabem glasu ali obsojeni radi hudodelstva, tihotapstva in drugih pogreškov.

Kdor hoče postati borzni član, mora zaprositi za sprejem pismeno in morata njegovo prošnjo podpisati dva borzna člana, nakar šele borzni svet odloča o sprejemu. Ime novosprejetega člana se uradno razglasi na borzni razglasni deski in ima vsak član pravico ugovarjati pismeno in podprto z razlogi sprejemu novega člana.

Iz tega razvidno, da polagajo že predpisi sam velik važnost na to, da se zbirajo na Borzi kot člani res le resni, solidni in pošteni ljudje, ki smatrajo svoje obveznosti za častne. V trgovini pa, ki hoče imeti dober glas in zasloveti kot taka, je to predpogoj.

Ako pogledamo v mesta, kjer obstojajo Borze že del časa in imajo za seboj zgodovino, opazimo z lahkoto, da uživajo trgovci-borzijanci, to je borzni člani, prav poseben sloves in to kot resni, solidni, velikopoteznejši ljudje in točni plačniki. Ta sloves kot borzni člani vpliva nemalo na velik trgovski sloves in kredit, ki ga uživajo doma, kakor v vseh medsebojnih in mednarodnih vezvah, s katerimi stoje v stikih potom svoje Borze.

Pristop na Borzo oziroma v borzno dvorano imajo samo člani, ki se morajo izkazati s člansko izkaznico. Trgovanje na

Borzi vrši samo v gotovem času, katerega določa borzni svet. Ob tem času — navadno med 11. in 1. uro vsakega dne, vrše se borzni sestanki, kjer se razvijajo kupčije. Začetek in konec borznega sestanka se naznani z zvonecem.

Borzo upravljajo posebni odbori, to je Borzni svet in upravni odbor Borze. V te odbore je lahko izvoljen vsak član, ki je najmanj eno leto včlanjen na Borzi, je izpolnil vse obveznosti in ni bil disciplinsko kaznovan.

Notranje poslovanje Borze vodi borznotajništvo.

Borza je sicer pod državno kontrolo, vendar je to povsem avtonomna institucija, katere namen je najkrajšim, najcenejšim potom izvrševati oziroma posredovati kupčijske posle, olajšati kupcu in prodajalcu nakup ali prodajo blaga.

Ako pogledamo nazaj na razvoj trgovine, vidimo kako neokretni so bili njeni početki. Prodajalec je moral iskati kupeca in obratno, kar je prvič bilo zvezano z velikimi stroški in drugič kupec in prodajalec izpostavljena negotovosti prave vrednosti blaga. Posledica tega je bila, da so se pojavili najrazličnejši vmesni posredovalci, ki so vsled nepoznavanja blagovnih vrednot ponajvečkrat izrabljali kupca in prodajalca in s tem seveda tudi podraževali blago ter ustvarjali povsem napačne pojme o vrednosti blaga.

(Dalje sledi.)

Denarstvo.

Ureditev našega vojnega dolga v Ameriki. Clani jugoslovenske delegacije, ki so ostali po odhodu bavšega finančnega ministra dr. Stojadinovića pod predsedstvom dr. Djuričića v Washingtonu, da se pogajajo s tukajšnja komisijo za ureditev 66 milijonskega vojnega dolga Jugoslavije v Zedinjenih državah, so svojo misijo končali. Vprašanje jugoslovenskega dolga je najpovoljnije rešeno. Početni letni obroki znašajo tekom prvih 12 let po 200.000 dolarjev brez obresti. Povprečno obrestovanje po en odstotek. Pričakuje se, da bo jugoslovenska pogodba za odplačevanje dolgov ratificirana še pred 15. majem, ko se odgodi kongres. Ker je senat sprejel sporazum za konsolidacijo dolga Češkoslovaški in je predsednik Coolidge podpisal pogodbo z Italijo, ki jo je senat ratificiral prejšnji teden ter je tudi dosežen arrangement s Francijo, je smatrati za povsem sigurno, da bo tudi doseženi sporazum radi odplačila dolga Jugoslavije v najkrajšem času od senata ratificiran ter od predsednika Coolidgea podpisan.

Stavka in funt šterling. Kljub splošni stavki zaznamuje funt šterling znaten povišek, čeprav so vsi pričakovali, da bo njegova vrednost padla. »Echo de Paris« pravi, da je angleška zakladnica naročila denarnim zavodom v Angliji, naj vzdrže in podpirajo angleška valuto. London je baje prodal veliko belgijskih in francoskih frankov.

CITROEN - AUTOMOBILI

v specialni luksuzni izdelavi, 10/22 HP, 4 do 5 sedežni, jeklena karoserija, porabi 8 l benzina na 100 km. Brezkonkurenčne cene. — Zahtevajte cenik pri zastopstvu
JUGO-AUTO, Ljubljana
Dunajska cesta 36. Telefon 236.

Carina.

Carinski prejemki v prvi desetini meseca aprila t. l. V času od 1. do 10. aprila t. l. so carinarnice v naši državi porabile 54.9 milj. Din carine in sicer carinska blagajna v Beogradu 15.2, v Zagrebu 12.8, v Dubrovniku 3.3, v Novem Sadu 9.8, v Splitu 2.5, v Ljubljani 4.7, v Mariboru 3.6, v Skoplju 2.1 in na Sušaku 0.9 milj. Din. Napram zadnjim desetim dnem v mesecu marcu so se v navedeni dobi carinski prejemki znižali za 10.2 milj. Din.

Davki in takse.

Neumestna razvada v davčnih zadevah. Naši davki so ena najobčutnejših rezijskih postavk privatnega gospodarstva. Zato si pač vsakdo prizadeva, da jih ne plača več, nego vstreza njegovim dejanskim razmeram. Pota, katera ubirajo posamezniki za dosego tega namena, so različna. Nekaj med našimi davkoplačevalci je tudi takih, ki si izkušajo z ovadbami svojih sosedov olajšati lastno breme. Pri tem igra vlogo deloma konkurenčna zavist, deloma pa želja, da si pridobe naklonjenost davčnega urada pri obravnavanju njihovih osebnih davčnih zadev. Ne redko se dogaja, da se še tako poštenim davkoplačevalcem ne verjame, češ ovadeni ste, stvar je popolnoma drugačna, nego jo hočete predstaviti. V zadnjem času se pa množe še druge vrste ovadb. Znanih nam je več primerov, v katerih so iz službe stopivši nameščenci ovadili svoje bivše delodajalce zaradi prestopkov in nerednosti pri napovedovanju neposrednih davkov ali davka na poslovni promet. Pri tem jih ne vodi toliko maščevanje nego pchlep po denarju, ker pričakujejo, da bodo dobili gotov delež na kazni, katera se bo naložila njihovim bivšim delodajalcem. Seveda se motijo, ker zakon ne priznava denuncijantom nikake nagrade. Ene kot druge vrste ovadb bi morale odpasti, ker ne donajajo nikomur nobenega dobička razen davkariji, ki iz takih ovadb, ki zadevajo posameznike, sklepa na splošne razmere in tembolj navija davke ne samo posameznikom, ampak splošno vsem brez razlike. Naši davki so ravno zadosti visoki in ni potreba, da bi si jih z neumestnimi in večkrat tudi neupravičenimi ovadbami poviševali še sami.

iz naših organizacij.

Nakupna, prodajna in izvozna zadruga v Mestinju, r. z. z. o. z. vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 16. maja 1926 ob 16. uri v prostorih Ivana Cverlina v Mestinju. — Dnevni red: 1. Pregled in odobritev bilance za 1924 in 1925. 2. Citanje revizijskega poročila Združne zveze ter ukrepi vsled istega. 3. Odločitev o likvidaciji ali daljnem obstoju zadruga. 4. Izvolitev likvidatorjev. 5. Sestava načrta o pokritju izgube v slučaju likvidacije. 6. Slučajnosti. — V slučaju nesklepnosti se vrši čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ali zastopanih združnikov.

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

Promet.

Železniška zveza z bakarskim pristaniščem. Traseranje železniške proge normalnega tira, ki bo vezala železniško postajo Bakar z bakarskim pristaniščem, bo v kratkem dovršeno. Istodobno se prične z gradnjo novega pristaniškega nasipa v Bakru, ker se je prejšnji vsled starega materijala pogreznil v morje.

Zračni promet Zagreb—Praga—Trst. V zadnjem času so se začela pogajanja Skodovih tovarn z neko češko skupino in angleškimi interesei, da se uredi zračni promet med Prago, Zagrebom in Trstom. Pogajanja napredujejo prav dobro. Za zvezo med Zagrebom in Prago obstoja sigurnost, da se preda prometu že v letošnji jeseni, medtem ko napredujejo pogajanja za progo Zagreb—Trst bolj počasi.

Zračna pošta med Trstom in Turinom. Hidroplan, ki opravlja službo na poštni progi Trst-Turin, odhaja od pondeljka dalje iz Trsta v Turin in iz Turina v Trst ob 8. uri in ne več ob 11. kakor poprej.

Mednarodna prometna konferenca. — Zborovala je od 20. do 26. aprila v Parizu, zastopanih je bilo 65 držav, med njimi večina evropskih držav, dalje U. S. A., države Južne Amerike, Azije itd. Francoska vlada je predložila načrte za dva mednarodna dogovora: 1. glede avtomobilnega prometa; 2. glede splošnega cestnega prometa. — Prvi načrt je podpirala velika večina udeležencev; sklenili so, naj se dogovor iz leta 1909 prilagodi novejšemu razvoju. Za olajšanje v mednarodnem avtomobilnem prometu naj se vpelje poseben izkaz za avto in poseben izkaz za šoferja. — Drugi dogovor vsebuje nekoliko pravil za ureditev cestnega prometa, odprto je pa ostalo važno vprašanje, ali naj se vozi na levo ali na desno. Nekateri točke so se Nemcem itd. zdele nesprijemljive in niso hoteli podpisati; če se bodo premislili, imajo še do 30. junija čas, da podpišejo.

RAZNO.

Novi konzuli. Kraljevska vlada je podelila častnemu konzulu Španije v Zagrebu **g. dr. Adolfu Cuvaju** eksekvatur; ravnotako je podelila eksekvatur generalnemu konzulu Italije v Ljubljani **g. L. Gavotti-ju**, turškemu vicekonzulu v Beogradu **g. Muniru Ibrahimu Beju**, turškemu konzulu v Skoplju **g. Hajri Beju** ter angleškemu konzulu v Cetinju **g. Totenhamu Smithu**.

Jugoslovenska delegacija za pripravljeno razorožitveno konferenco. Za jugoslovenske delegate na pripravljeno konferenco za splošno razorožitev so bili imenovani dr. Ninčić, dr. Laza, Marković in general Dušan Kalafatović.

Zbornične doklade za l. 1926. Minister za trgovino in industrijo je odobril proračun Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za l. 1926 in hkratu dovolil, da sme za kritje potrebščin za l. 1926 pobirati od svojih vodilnih upravičencev 22% doklado na osnovno občno in posebno pridobnino, to je na državni davek brez državnih pribitkov.

Svetovna produkcija vina v Italiji. Svetovni letni pridelek vina dosega 160 do 170 milijonov hektolitrov. Francija stoji na prvem mestu. Njen letni pridelek znaša 60 milijonov hl. Italija zavzema s povprečno letno produkcijo okro-

glo 41 milijonov hl med vinorodnimi državami drugo mesto. Pridelek ostalih dežel je približno sledeči: Španija: 20 do 21 hl, Alžir 8 do 9, Rumunija 6 do 7, Argentinja 5, Portugalska 4 in pol, Jugoslavija, Grška in Madžarska po 3 do 4, Chile, Nemčija in Rusija po 2 do 3 milijone hl na leto. Turčija, Luksemburška, Češkoslovaška, Braziliya in Tunizija pridelajo vsaka po manj kakor 1 milijon hektolitrov. Produkcija zadnje dežele pa narašča od leta do leta. Neznamenitnejše količine vina pridelujejo še Avstrija, Peru, Južna Afrika, Švica, Avstralija, Uruguay itd. Na podlagi gornjega pridemo do zaključka, da producirajo ob Sredozemskem morju ležeče dežele 75 do 80 odstotkov celokupnega pridelka vina na svetu.

»Trgovina.« Klub trgovskih akademikov v Ljubljani je izdal prvo številko svojega glasila. »Trgovina« vsebuje: Naše smernice. — Dipl. com. Stan. Klinc: Novodobna koncentracijska stremjenja. — A. V.: Narodni ponos v trgovini. — F. T.: Linija trgovskega šolstva. — M. Potočnik: Srednješolska matura in trgovska akademija. — Razmotrivanja.

Sladkorna pesa na Češkoslovaškem. Pričebajo zaključke povpraševanja o letošnjem s peso obdelanem prostoru. Ta prostor je za ca 50.000 ha manjši kot lansko leto, kar znači napram lani znižanje za ca 16%. Na Češkem znaša s peso obdelani prostor v kampanji 1926/27 131.000 ha, za 12.500 ha ali za 8.7% manj kot 1925/26; na Moravskem so tozadevne številke te-le: 84.000, — 9860. — 10.5%; v Šleziji 2580, — 880, — 25%; na Slovaškem 45.000, — 26.200, — 37%. Te številke smatrajo za merodajne za vso češkoslovaško sladkorno produkcijo prihodnjega leta. V kampanji 1925/26 je delalo vsega skupaj 155 sladkornih podjetij, v bodoči kampanji jih bo pa delalo 153. Nazadovanje je veliko zlasti na Slovaškem, saj znaša skoraj dve petini. Te številke poroča Osrednja zveza češkoslovaške sladkorne industrije. O vzrokih nazadovanja ne poroča še nič.

Hustrovani časopis Poljoprivredni Glasnik v Novem Sadu, namerava izdati 1. junija t. l. specialno, obširno številko, ki bo posvečena poljedelstvu Slovenije. Pri številki sodelujejo naši najboljši strokovnjaki in agronomi. Uprava »Poljoprivrednega Glasnika« (Novi Sad) priporoča industrijcem in trgovcem, da v tej številki inserirajo.

»Bankarstvo« (maj 1926) primili jučer in nalazimo u njemu pored ostalog sledeče rasprave i članke: Ljubomir St. Kosier: Deset-godišnjica iseljeničke akcije; Apolon Erpokin: Problem štednje u vezi sa našim državnim budžetom; Dr. G. Gregorin: Pitanje stabilizacije denara sredstvom dvojne valute; Dr. S. Sečurov: Teorija novca dr. S. Sečurova; Prof. dr. Vel. Bajkić: Moj poslednji odgovor dru. S. Sečurovu; Ministar n. r. dr. M. Stojadinović: Finansijski položaj naše Kraljevine; Braća dr. Vidan i Dragoslav Blagojević: Medjunarodno pravosudje od Nikole Politisa. — Još su interesantni članci od Dušana Uzelca, Milana Kečića, Stanka Danilovića, J. Lampreta, a pažnje je vredno pismo iseljenika Tomislava Marosovića iz Bolivije, koji piše o pljački, koja je vršena od strane ovdašnjih agenata medju američkim iseljenicima. — Medju portretima nalazimo markantne prikaze Nikole Tesle (od Anonimusa), Ćire Kamenarovića (od Kosiera) i Roze Luksenburg (od dra. Kusa-Nikolajeva) uz koje idu i tri uspele karikature grafičara S. Mironovića. — Pored toga imade kronika bilansni priloge itd. Pojedini broj 25 dinara, godišnje 250 dinara, uprava lista u Zagrebu, Marovska 30.

»Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/59 pošlje vsakemu naročniku »Trgovskega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Ljubljanska borza.

petek, dne 7. maja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 76.50, bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 323, bl. 329; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 192, bl. 193, zaktj. 193; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 175; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Prva hrv. štedionica, Zagreb den. 865, bl. 870; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, bl. 90; Trbovelj. prem. družba, Ljubljana, den. 338, bl. 348; Združene papirnice, Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 100; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šešire«, tovarna klubukov d. d., Skofja Loka, den. 103.
Blago: Bukovi plohi suhi, neobrobjeni, od 2.30 do 4.60 m dolž., od 40 do 100 mm debeline, fco vag. nakl. post., bl. 450; železniški

hrastovi pragovi, 1.80 m dolgi, 14x20 cm, fco vag. meja, bl. 17; hrastovi plohi za izdelavo friz, 27 mm, od 1.50 m napr., fco vag. nakl. post. za 100 kg, bl. 45; bukova drva, suha, 60 cm dolga, fco vag. nakl. post., bl. 22.50; hrastova drva, meterska, suha, fco vag. nakl. post., bl. 18; pšenica, 76-77 kg, 4%, fco vag. slov. post., bl. 300; koruza, par. Postojna tranz., bl. 175; koruza inzulanka, fco vag. Ljubljana, bl. 182; koruza, fco vag. bačka postaja, bl. 137.50; oves rešetani, fco Novi Sad par., bl. 175; ajda, fco vag. slov. post., bl. 260; proso rumeno, fco vag. slov. post., bl. 210; rž, fco vag. slov. post., bl. 210; otrobi drobnji, fco vag. slov. post., bl. 125; fižol prepelihar, fco slov. post., den. 270; fižol mešanec, fco slov. post., bl. 150; krompir beli, fco slov. post., bl. 60; seno v balah, polsladko, fco vag. slov. post., bl. 60.

BUDDHA!
Ako pliješ »Buddha« čaj, vživaš že na zemlji raj!

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene za meso v Ljubljani (1. maja). Govedina: v mesnicah po mestu: 16 do 19, na trgu: 1 kg I, 18, II, 15, v ampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, možganov 18 do 19. Teletina: 1 kg I, 20, II, 17, jeter 25 do 30, pljuč 20. Svinjina: 1 kg I, 23 do 25, II, 20 do 21, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25 do 27.50, slanine trebušne 22, slanine ribe in sala 22, slanine mešane 21, 1 kg slanine na debelo 21, masti 25, šunke (gnjati) 25, prekajenega mesa I, 32, II, 29 do 30. Drobnića: 1 kg koštrunovega 14 do 15, kozličevine 20. Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 35, posebnih 35, svežih kranjskih 30 do 40, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 28 do 30. Perutnina: piščanec majhen 12.50, kokoš 30 do 40, nepitana gos 75, liter 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 50, čajnega masla 60, masla 50, bohinjkega sira 36, sirčka 10, eno jajce 1 Din.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani (1. maja). 1 kg kave Partorico 72 do 76, Santos 48 do 56, Rio 40 do 48, pražene kave I, 90 do 100, II, 72 do 76, III, 52 do 60, kristalnega belega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, riža I, 12, II, 9 do 10, 1 liter namiznega olja 19, jedilnega 17, 1 kg testenin I, 12, II, 9 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani (1. maja). 1 kg moke št. 0 5.50, št. 1 2.25, št. 3 4.50, št. 4 4.25, št. 6 3, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke I, 9, II, 8, ržene moke 5 Din.

KOVINSKI TRG V ZAČETKU MAJA.

Poročila iz Amerike iz druge polovice preteklega meseca niso več tako ugodna kot prej, produkcija je bila pod povprečnostjo prvih aprilovih tednov. Ker imajo pa konsumenti le majhne zaloge, se producenti nič ne bojijo.

O Evropi se da le malo povedati. Kupčija se giblje v prav ozkih mejah, povsod opaziš negotovost, ki je v zadnjem času prvi činitelj na kovinskem trgu. Vsled generalnega premogovnega štrajka na Angleškem je položaj zelo resen in grozijo vsemu angleškemu gospodarstvu velike nevarnosti. Sicer koristi angleški štrajk začasno kontinentalni industriji, a vzeti moramo evropsko gospodarstvo kot celoto in bi oslabitev angleške produkcije ne pomenila nobenega zboljšanja. Sicer se pa pozna na evropskem trgu stremljenje Nemčije, da bi si zopet pridobila trge, ki jih je bila izgubila. Kakor smo že rekli, je treba računati že v najbližji bodočnosti z Nemčijo kot jako važnim faktorjem v evropskem gospodarskem življenju. Indeksne številke počasi padajo, produkcijski stroški se bližajo svetovni pariteti. Tudi se Nemčija trudi, da bi svoje obrate tehniško spopolnila, in to s prav velikim uspehom; dalje opažamo brezobzirno postopanje mero-dajnih činiteljev, da združijo industrijo v sindikatih, kartelih itd. Nemška industrija se pripravlja na velepotezen boj in naredi vse, da postane zopet konkurenčni kos. Sicer se pa evropske eksportne cene niso spremenile: železo v palcah 5 funtov 4 pence, valjana žica 5/10, surova pločevina 5/9, fina 8 do 9.

Naravno je, da je bil pred štrajkom angleški trg najbolj nesiguren; sedaj ob štrajku je zašla kovinska industrija v ve-

Tovarna trikotaže in perila

GASPARI & FANINGER

MARIBOR — Ruška cesta šte. 45.

Priporoča svoje izdelke letnega blaga kakor: Otročje veslarske majice in moške mornarske majice v različnih vrstah in izdelavah, sokolske majice, mrežaste majice, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače. — Nadalje obveščamo naše cenj. odjemalce, da izdelujemo že zimsko trikotažo v najboljših vrstah ter sprejmemo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec. — Prodaja se samo trgovcem.

likansko nevarnost, ker nimajo tovarne navadno nobenih večjih zalog. Cene so ostale iste, kot smo jih navedli v zadnjem poročilu. — Povpraševanje na francoskem domačem trgu je bilo v zadnjem času prav majhno. Strokovno časopisje razpravlja o novih dajatvah in o davčnem zvišanju in je splošno mnenja, da bo vse to vplivalo na nabavne stroške vseh industrijskih panog, tudi kovinske. Zato je bilo domače povpraševanje po surovem železu precej živahno; pričakujejo za tono ceno 420 frankov. Jeklarne so dobro zaposlene. Cene so trdne in so notirale: tračnice 680 frankov, surova pločevina 750 do 800, srednja 940 do 980, fina 1180 do 1250. V eksportni tr-

govini se opaža močna nemška in belgijska konkurenca, in zato prodaja ni več tako velika. — Belgijski trg čuti tujo konkurenco; zadnje cene so bile: železo v palicah 640 do 650 belg. frankov, surova pločevina 700, srednja 750, fina 925 do 1050. Veliki padec franka v zadnjem času se bo kmalu poznal. — Na Luksemburškem nobene spremembe, zaposlenost je še zmeraj dobra. — Nemški kovinski trg ne kaže bistvenih sprememb; doma industrija ni dosti zaposlena, stavbno gibanje se ni tako poživilo, kakor so pričakovali. Domače cene nespremenjene: železo v palicah 125 do 130 mark, valjana žica 135, surova pločevina 140 do 145, srednja 150. Eksport-

na trgovina je ugodnejša, naročil je dosti. — Švedske kovinske industrije položaj je še zmeraj precej neugoden, v prvem letošnjem četrtletju so za 380.000 ton manj izvozili kakor v isti dobi lanskega leta. — Vse češkoslovaško gospodarstvo je v znamenju depresije, vse toži o slabi zaposlenosti in o pomanjkanju naročil, tako tudi kovinska industrija. Kriza v poljedelstvu se pozna zlasti v strojni industriji.

nih jermen 6 do 10 mm širokih ter za dobavo 140.000 kg portlandcements; do 18. maja t. l. pa za dobavo 70 komadov varnostnih stekel za strehe. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 12. maja t. l. ponudbe za dobavo 500 kg kompresornega olja ter za dobavo 1500 metrov jeklenih vrvi. Dne 5. junija t. l. se bo vršila pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 8 omar za usmerjenje pisemskih pošilk.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. maja t. l. ponudbe za dobavo 2000 komadov šival-

Javna skladišta

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 133

(v nekdanjih prostorih tvrde Balkan)

vskladiščuje blago po najugodnejših kondicijah, izvršuje vse špedicijske posle (mednarodne Transporte, lokalne prevoze, prevoze pohištva), daje tarifne informacije in izvršuje revizijo voznih listov in železniške reklamacije. Cene kulantne.

Brzjavni naslov »Skladišča«.

Telefon šte. 366.

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki Josip Petelinc Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Grizner - Adler - Phoenix. Istele samezalne dele za stroje in volesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Paok o vezenju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Novi konjski komati

Imam za prodati 160 popolnoma novih usnjenih komatov za velike tovarne konje. Vpraša se za ceno in morebitne vzorce pri Abdurrahmanaga Hadži Prečić, Tuzla (Bosna).

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandičev in sladčic

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

MOTOCIKLI Jugo-Auto Ljubljana

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za trgovsko potovanja. Nove znižane cene za 1926

236

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudninsko vodo

Lasna pražarna za kavo in mlh za dišave z električnim obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi dobite vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje na veliko in malo po najnižji dnevni cen.

Naročajte, širite „Trgovski list“.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posestnice i. t. d. i. t. d. lastno knjigovoznica.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež:

Beograd

„OCEANIA“

Ravnateljstvo:

Sušak

Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga

Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„ Šibenika „ 4. „

„ Sušaka „ 10. „

„ Trsta „ 18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Peťnajstdnevna trgovska proga za

Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

Trgovci, inserirajte v Trgovskem listu!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptui, Rečak, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458